Grunde ikke kunde komme udenom. Det er sket; her er Tale om Erstatningskrav, der i alt Fald gaar højt op over 200,000 Kr. Vi paaviste, at Landbefolkningen vilde blive daarlig tjent med denne Ordning i Tidens Løb, at den bestandig vilde være udsat for Oversvømmelser. Det er sket. Vi paapegede, at hele Sagen for Fiskerne vilde blive en stor Skuffelse, skønt det sikkert nærmest var fra deres Side, den var rejst. Det er sket. Det er sket saa grundigt, at det store Rødspættefiskeri, man har sat sit afgørende Haab til, i Virkeligheden ikke eller neppe kommer op nogen Sinde. Det kommer ikke op blandt andet af den Grund, at det har vist sig, at Fjordbunden begynder at gro til i den nordre Ende, saaledes at der kommer til at mangle Fødeemner for Rødspætterne. Men overhovedet ser det ud til, at Fiskeriet skal blive en Skuffelse; det synes nemlig uundgaaeligt, hvilken Løsning man end vil naa til, at Udløbet bliver saa indsnævret, at den Sø, der dannes, vil faa væsentlig samme Karakter af Ferskvandssø, som Ringkøbing Fjord havde tidligere. Endelig er det, som vi paapegede, blevet en Skuffelse, at disse Værker skulde kunne holde, Vi, som havde en vis sund Sans overfor dette bundløse Sanddyb, vi sagde — jeg indrømmer det, med dilettantisk og civil Opfattelse, paa Trods af alle sagkyndige —: Dette gaar ikke, det holder ikke. Vi fik Ret. Det er gaaet, som vi har sagt.

Paa denne Baggrund vil jeg have Lov til at sige, at jeg synes, vi, naar der nu sidste Gang maaske i lang Tid tales om denne Sag, kan gøre Krav paa, at vore Ord faar en vis Vægt. Og jeg vil bruge denne Vægt om et lille Øjeblik til at præcisere min og mit Partis Stilling til det Lovforslag, der her er fremsat. Men først vil jeg rejse det Spørgsmaal: Naar alt her er gaaet saa forkert, som det er, hvori ligger saa Forklaringen? Kunde der ikke være Anledning til at sige: Hvem har Skylden for alt dette? Det vil jeg ikke beskæftige mig med, men jeg maa have Lov til at oprulle det Billede, denne Sag frembyder for den danske Lovgivningsmagt. Jeg vil have Lov til at minde om, at omtrent det første, der skete i denne Sag — denne Sag i videste Forstand —, var, at man tænkte paa til Gavn for Fiskeriet at anlægge en Bane til Nymindegab, men man fik Banen beklippet i begge Ender, saa at den ikke kom til at gaa til Nymindegab og ikke til Esbjerg. Hvis den havde gaaet fra Nymindegab til Esbjerg, havde den sikkert været en fortrinlig Fisketransportbane. Jeg vil dernæst have Lov til at minde om, at man paa et vist Tidspunkt flyttede Sandpumperen fra Syd til Nord, et Skridt, som for Resten vistnok har haft mindre reel Betydning, men sikkert betyder noget som Symbol. Jeg vil endvidere have Lov til at minde om, at denne Sag sikkert medførte Fjernelsen af en saa fremragende Dygtighed som den tidligere Vandbygningsdirektør, Otterstrøm. Endnu vil jeg have Lov til at minde om, at Sagen kom ind i Lovgivningen ved et Slags næsten overrumplende Ændringsforslag til Finanslovforslagets anden Behandling i Aaret 1906—07. Og endelig vil jeg have Lov til at minde om, hvordan denne Sag, da det viste sig, at hele Værket derovre i Virkeligheden brød sammen, blev fastholdt med Energi af de Folk, som nu en Gang havde givet den deres Tilslutning, paa Trods af al sund Sans, til Trods for, at enhver maatte kunne se, hvor vi nu gled hen. Et gammelt Ord siger, at hvor der er en Villie, er der en Vej. Jeg vil have Lov til at sige om denne Sag, at her var der en Villie, men det viste sig, at der var ingen Vej. Vi, der har paapeget dette fra den første Dag, da der var Lejlighed til det, har, mener jeg, nu Lov til med Vægt at lægge vore Ord i Vægtskaalen.

Naar vi nu siger, at vi giver Ministerens Lovforslag vor ubetingede Tilslutning, maa jeg føje til: Vor Tilslutning paa en saadan Maade, at vi ikke paa Forhaand i mindste Maade forfusker, hvad der her foreligger. Det forekom mig, at baade det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) og det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) allerede paa Forhaand diskonterede Resultatet. De syntes hver fra sin Side at ville gøre gældende, at hvad her i Dag foreligger, er en Foregriben af et Resultat, som Kommissionen saa at sige *skal* komme til, og som Lovgivningsmagten ønsker, den skal staa overfor som en fuldbragt Kendsgerning, nemlig det saakaldte Projekt Nr. 2. Om dette maa jeg sige, at ganske vist anbefales det stærkt af Hr. Arvid Holm, men netop denne Anbefaling gør mig i allerhøjeste Grad betænkelig, thi jeg faar derigennem det Indtryk, som jeg stadig har haft i denne Sag, at naar man er kommet ind i et bestemt Spor, har man en Tilbøjelighed til ikke at ville forlade det og til ikke at kunne se frit paa Sagen. Det, der her sker, er, at den Mand, som har faaet den Opgave, og faaet den kær, at føre Sagen Hvide Sande igennem,